

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmine

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 26⁴ lõike 7 esimeses lauses asendatakse arv „2¹“ arvuga „4“;
- 2) paragrahvi 50⁸ lõike 3 punkt 5 tunnistatakse kehtetuks;
- 3) paragrahvid 59¹–59³ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 59¹. Tervise infosüsteem

(1) Tervise infosüsteemis töödeldakse tervishoiuvaldkonnaga seotud andmeid järgmistel eesmärkidel:

- 1) tervishoiuteenuse osutamise lepingu sõlmimine ja täitmine;
- 2) tervishoiuteenuste kvaliteedi ja isikute õiguste tagamine;
- 3) ravikindlustushüvitiste võimaldamine, tervishoiuteenuste eest tasumine, tervishoiuteenuste korraldamine, tervishoiuteenuse eest tasu maksmise kohustuse ülevõtmine ja vaktsiinikahjude hüvitamine;
- 4) retsepti ja meditsiiniseadme kaardi väljakirjutamine, ravimi ja meditsiiniseadme väljastamine, ravimi- ja meditsiiniseadmehüvitise ning täiendava ravimi- ja meditsiiniseadmehüvitise võimaldamine;
- 5) rahvastiku tervise kaitse, sealhulgas terviseseisundit kajastavate registrite pidamine, tervishoiuvaldkonnaga seotud statistika ja analüüside tegemine, tervishoiu korraldamine ja juhtimine.

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 2², 6–8 ja 10–12 nimetatud andmetel, mis on kantud tervise infosüsteemi, on õiguslik tähendus ning nende kohta tehakse kanne viie kalendripäeva jooksul kande tegemise aluseks olevate nõuetekohaselt vormistatud dokumentide Tervisekassasse saabumisest arvates.

(2) Tervise infosüsteemi kaasvastutavad töötajad on Sotsiaalministeerium ja Tervisekassa.

(3) Tervise infosüsteemi põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega, milles sätestatakse:

- 1) infosüsteemi kaasvastutavate töötajate ja volitatud töötaja ülesanded;
- 2) infosüsteemi kogutavate andmete täpsem koosseis ja edastamise kord;
- 3) andmete õigsuse tagamise kord;
- 4) isiku tahteavaldused ja nende menetlemise kord;
- 5) andmetele juurdepääsu ja andmete väljastamise täpsem kord;
- 6) andmeandjate loetelu ja nendelt saadavad andmed;
- 6¹) andmetöötluse logimise kord;
- 7) infosüsteemi rahastamine;
- 8) muud korraldusküsimused.

- (4) Tervise infosüsteemis töödeldakse järgmisi andmeid:
- 1) isiku üldandmed ja tema varasemad üldandmed;
 - 2) isiku muud andmed – töökoha, hariduse ja perearsti andmed, allkirja kujutis, tahteavalduse andmed, arvelduskonto ning surmaaeg;
 - 2¹) eestkostja või esindaja üldandmed;
 - 2²) ravikindlustuse andmed – kindlustuskaitse või muu tasu maksmise kohustuse ülevõtmise aluse tekkimise, lõppemise ja peatumise aluseks olevad andmed;
 - 3) isikut puudutavad meditsiinilised ja muud terviseandmed – raviprotsessi ja tervise seisundit kirjeldavad andmed, geneetilised andmed, terviseriskide, tervisekäitumise ja elustiili andmed ning muud terviseiga seotud andmed;
 - 4) dokumendi või andmestiku koostaja andmed – nimi, kood, tegevusluba, kutse või eriala ja kontaktandmed;
 - 4¹) isikule osutatavate teenustega seotud andmed – kutsed, soovitusel ja teavitused ning tervishoiuteenusega seotud tagasiside küsimustikud;
 - 5) ravijärjekorra ja digiregistratuuri pidamise andmed;
 - 6) mitterahaliste ravikindlustushüvitiste eest tasumise aluseks olevad andmed;
 - 7) rahaliste ravikindlustushüvitiste väljamaksmise aluseks olevad andmed ja dokumendid;
 - 8) isiku kinnipidamisasutuses, kinnipidamiskeskuses või arestimajas viibimise fakti andmed;
 - 9) tagasinõudesaja üldandmed ja kindlustusjuhtumiga seotud asjaolude andmed;
 - 10) tervishoiuteenusega seotud lisatasu piirmäära sihtrühma kuuluvuse kindlakstegemiseks vajalikud andmed;
 - 11) retsepti väljakirjutamise ja ravimi väljastamise andmed;
 - 12) meditsiiniseadme kaardi väljakirjutamise ja meditsiiniseadme väljastamise andmed;
 - 13) andmetöötamise logid ja süsteemi teated.

(5) Tervise infosüsteemis säilitatakse andmeid nende infosüsteemi vastuvõtmisest alates tähtajatult, arvestades järgmisi erisusi:

- 1) ravijärjekorra ja digiregistratuuriga seotud andmeid, kutseid, soovitusi ja teavitusi ning tervishoiuteenusega seotud tagasiside andmeid viis aastat;
- 2) meditsiinilisi ülesvõtteid 30 aastat, välja arvatud hambaravi ülesvõtted, mida säilitatakse 15 aastat;
- 3) surmateatise ja surma põhjuse teatise andmeid kümme aastat;
- 4) ravikindlustuse andmeid 75 aastat, kuid mitte kauem kui 30 aastat isiku surmast;
- 5) mitterahaliste ravikindlustushüvitiste eest tasumise ja rahaliste ravikindlustushüvitiste väljamaksmise aluseks olevaid andmeid 75 aastat, kuid mitte kauem kui 30 aastat isiku surmast;
- 6) andmeid isiku kinnipidamisasutuses, kinnipidamiskeskuses või arestimajas viibimise kohta kolm aastat isiku kinnipidamisasutusest, kinnipidamiskeskusest või arestimajast vabastamisest arvates;
- 7) tagasinõudeõiguse realiseerimiseks vajalikke andmeid seitse aastat, eluaegsete tervisekahjude korral kuni isiku surmani;
- 8) logisid ja alusandmeid vastavalt infosüsteemi põhimääruses sätestatule.

(6) Eraelu kaitseks kehtib infosüsteemis isikuandmetele juurdepääsu piirang andmete säilitamise tähtaja lõpuni.

§ 59². Andmete edastamine tervise infosüsteemi

(1) Tervishoiuteenuse osutajal on kohustus edastada tervise infosüsteemi järgmised andmed:

- 1) ravijärjekorra andmed vastavalt käesoleva seaduse § 56 lõike 1 punkti 4 alusel kehtestatud määrusele;
- 2) meditsiiniliste ülesvõtete andmed vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatud määrusele;
- 3) patsiendile osutatud tervishoiuteenuste andmed vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatud määrusele;
- 4) patsiendile osutatud tervishoiuteenuse hüvitise andmed vastavalt ravikindlustuse seaduse §-s 32 sätestatule;
- 5) retsepti ja meditsiiniseadme kaardi väljakirjutamise andmed vastavalt käesoleva seaduse § 59¹ lõike 3 alusel kehtestatud määrusele;
- 6) töövõimetuslehe väljakirjutamise andmed vastavalt ravikindlustuse seaduse §-s 52 sätestatule.

(1¹) Riikliku ekspertiisiasutuse kohtuarst-ekspertdil on kohustus edastada tervise infosüsteemi järgmised andmed:

- 1) andmed surma põhjuse kohta vastavalt surma põhjuse tuvastamise seaduse § 32 lõigetes 2 ja 3 sätestatule;
- 2) andmed kohtuarstlikul lahingul avastatud nakkushaiguste kohta vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 21 lõike 6¹ alusel kehtestatud määrusele.

(1²) Järgmistel isikutel on kohustus edastada tervise infosüsteemi järgmised andmed:

- 1) apteegiteenuse osutaja – retsepti alusel ravimi väljastamise andmed, paberretsepti andmed viivitamata ravimi väljastamisel ning kui paberretsept on väljastatud Euroopa Liidu või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis või Šveitsis kindlustatud isikule, kes tõendab oma kindlustuskaitset kehtiva Euroopa ravikindlustuskaardi või selle asendussertifikaadi või kindlustajariigi pädeva asutuse väljastatud kehtiva tõendi E112, E123, S2 või DA1 alusel, kindlustuskaitset tõendava dokumendi andmed;
- 2) geenivaramu vastutav töötleja – pärast isiku sellekohase tahteavalduse saamist geenivaramu geenidoonori geneetilised andmed ja nendega seotud andmed tervise infosüsteemi põhimääruses sätestatud korras;
- 3) kindlustuskaitse tekkimiseks, peatumiseks või lõppemiseks andmeid esitama kohustatud isik – andmed vastavalt ravikindlustuse seadusele;
- 4) kindlustatud isiku eest sotsiaalmaksu maksja – ravikindlustuse seaduses sätestatud andmed ajutise töövõimetuslehe hüvitise määramiseks ja maksmiseks;
- 5) meditsiiniseadet väljastav isik – meditsiiniseadme kaardi alusel väljastatava meditsiiniseadme müügi andmed.

(1³) Järgmistel isikutel on õigus edastada tervise infosüsteemi järgmised andmed:

- 1) füüsiline isik – isikuandmed, sealhulgas eriliiki isikuandmed, talle teenuste pakkumiseks ja temaga ühenduse võtmiseks, parema tervishoiuteenuse saamiseks ja tervises seisundi hindamiseks, sealhulgas tarkvaralahenduse kasutamiseks ja kutsete saamiseks;
- 2) tervishoiuteenuse osutaja – isikuandmed tarkvaralahenduse kasutamiseks vastavalt käesoleva seaduse § 59¹ lõike 3 alusel kehtestatud määrusele;
- 3) apteegiteenuse osutaja – täpsustavad andmed ravimiskeemi ja ravimi kättesaadavuse kohta raviskeemi muutmise vajaduse hindamiseks ning patsiendiohutuse tagamiseks.

(2) Tervise infosüsteemi edastatavate dokumentide ja andmestike andmekoosseisud ning nende esitamise tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(3) Meditsiiniliste ülesvõtete liigid, neile esitatavad infotehnoloogilised nõuded ning kättesaadavaks tegemise tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 59³. Tervise infosüsteemi andmetele juurdepääsu võimaldamine

(1) Isikul, kelle andmeid tervise infosüsteemis töödeldakse, on juurdepääs oma isikuandmetele tervise infosüsteemis.

(1¹) Patsiendi elu või tervise kaitseks võib tervishoiuteenuse osutaja andmete infosüsteemi edastamisel määrata kuni kuuekuulise tähtaja, mille jooksul saab patsient tutvuda isikuandmetega ainult tervishoiutöötaja vahendusel. Selle tähtaja jooksul on tervishoiutöötaja kohustatud patsiendile tema andmeid tutvustama. Pärast tervishoiuteenuse osutaja määratud tähtaja möödumist avatakse patsiendile andmed infosüsteemis.

(2) Tervishoiuteenuse osutajal on juurdepääs tervise infosüsteemis olevatele isikuandmetele, välja arvatud raviarvete ja tagasinõuete andmed, järgmistel juhtudel:

- 1) käesoleva seaduse § 4¹ lõike 1 punktides 1 ja 2 sätestatud eesmärkidel ja korras;
- 2) käesoleva seaduse § 4¹ lõike 1 punktis 3 sätestatud tervishoiuteenuste kvaliteedi tagamisega ning patsiendiohutusjuhtumite analüüsimise ja ennetamisega seotud eesmärkidel ja korras nende isikute puhul, kes on või on olnud tema patsiendid;
- 3) käesoleva seaduse § 4¹ lõikes 1² sätestatud eesmärkidel ja korras.

(2¹) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud isikule on tervise infosüsteemis olevatele isikuandmetele juurdepääs tervishoiuteenuse osutamisel osalemiseks järgmistel isikutel:

- 1) arstiõppe üliõpilane, kes on läbinud õppekavas olevad neljanda kursuse kohustuslikud ained;
- 2) geeninõustaja;
- 3) käesoleva seaduse § 30 lõikes 3² nimetatud isik;
- 4) optometrist;
- 5) radioloogiatehnik;
- 6) tegevusterapeut.

(2²) Käesoleva paragrahvi lõikes 2¹ nimetatud isikute ja käesoleva seaduse § 3 lõikes 6 nimetatud isikute tervise infosüsteemis olevatele isikuandmetele juurdepääsu ulatuse määrab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(2³) Tervishoiuteenuse osutajal on tervise infosüsteemis juurdepääs temaga seotud ravi rahastamise andmetele lepingumahu jälgimise eesmärgil.

(3) Isikul on õigus keelata käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ nimetatud isikute juurdepääs tervise infosüsteemis olevatele käesoleva seaduse § 59¹ lõike 4 punktides 3 ja 4¹ nimetatud andmetele ning neid andmeid sisaldavatele punktis 4 nimetatud dokumendi või andmestiku koostaja andmetele ise või tervishoiuteenuse osutaja kaudu, kui tervise infosüsteemi põhimääruses ei ole sätestatud teisiti.

(4) Isiku nõusolekuta on juurdepääs tervise infosüsteemis olevatele:

- 1) isikuandmetele Terviseameti poolt riiklikku või haldusjärelevalvet tegeval isikul seaduses sätestatud järelevalvemenetluse läbiviimiseks;
- 2) isikuandmetele Raviameti poolt riiklikku või haldusjärelevalvet tegeval isikul seaduses sätestatud järelevalvemenetluse läbiviimiseks;

- 3) isiku meditsiinilistele andmetele, välja arvatud geneetilised algandmed, dokumendi või andmestiku koostaja andmetele, rahaliste ravikindlustushüvitiste väljamaksmise aluseks olevatele andmetele, retsepti väljakirjutamise, ravimi väljastamise, meditsiiniseadme kaardi väljakirjutamise ja meditsiiniseadme väljastamise andmetele ning töökoha andmetele Tervise Arengu Instituudil käesolevas seaduses sätestatud tervise- ja tervishoiustatistika tegemiseks;
- 4) isiku retsepti väljakirjutamise ja ravimi väljastamise andmetele, kontaktandmetele, ravimi annustamist ja toimet mõjutavatele näitajatele ning hoiatusteadetele üld- ja haiglaapteegis apteegiteenust osutaval isikul ravimiseaduses sätestatud ülesannete täitmiseks;
- 5) isiku meditsiiniseadme kaardi andmetele meditsiiniseadme kaardi alusel meditsiiniseadet väljastaval isikul meditsiiniseadme seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks;
- 6) isikuandmetele, välja arvatud tagasinõuete andmed, riikliku ekspertiisiasutuse kohtuarstil või selle asutuse lepingulisel arstil kohtuarstliku lahangu, kohtuarstliku ekspertiisi ja kohtupsühhiaatria ekspertiisi tegemiseks ning registreeritud eraekspertdil kohtupsühhiaatria ekspertiisi tegemiseks;
- 7) geneetilistele andmetele riikliku ekspertiisiasutuse DNA-ekspertdil surnu isiku tuvastamiseks, kui isikut ei ole õnnestunud tuvastada muul viisil.

(5) Lisaks väljastatakse tervise infosüsteemist isikuandmeid isiku nõusolekuta:

- 1) Andmekaitse Inspeksioonile riikliku järelevalve tegemiseks;
- 2) kohtutäiturile isiku töövõimetushüvitise arestimiseks;
- 3) käesoleva seaduse § 56 lõike 1 punkti 12 alusel moodustatud arstliku ekspertiisikomisjoni otsuse tegemiseks;
- 4) süüteo- või kohtumenetluses tõe väljaselgitamiseks;
- 5) teadus- ja ajaloouringu ning riikliku statistika vajadusteks.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 1–3, 6 ja 7 ning lõikes 5 sätestatu kehtib ka surnud isiku isikuandmete väljastamise kohta.

(7) Muudel isikutel on juurdepääs tervise infosüsteemis olevatele isikuandmetele, kui see õigus tuleneb seadusest.

(8) Isiku nõusolekul väljastatakse tervise infosüsteemist isikuandmeid ka muudel juhtudel.“;

4) paragrahvi 59¹ lõiget 4 täiendatakse punktidega 12¹ ja 12² järgmises sõnastuses:

„12¹) sugurakudoonori andmed – sugurakudoonori unikaalne kood, rahvus, sünniriik, haridustase, perekonnaseis ja bioloogilised andmed;

12²) sugurakkude hankimise, käitlemise ja jälgitavuse andmed;“;

5) paragrahvi 59³ lõiget 2 täiendatakse pärast sõna „tagasinõuete“ tekstiosaga „ning viljatusraviga seotud rakkude ja kudede hankimise, käitlemise ja jälgitavuse ning anonüümse ja mittepartnerist sugurakudoonori unikaalse koodi“;

6) paragrahvi 59³ täiendatakse lõikega 2⁴ järgmises sõnastuses:

„(2⁴) Kunstliku viljastamise ja embrüokaitse seaduse § 9 nõuetele vastava eriarstiabi osutaja asjakohase kutse- või erialase pädevusega töötajal ja tema juures töötaval embrüoloogil on juurdepääs tervise infosüsteemis olevatele:

1) tervishoiuteenuse osutaja enda esitatud viljatusraviga seotud detailsetele terviseandmetele, rakkude ja kudede hankimise, käitlemise ja jälgitavuse andmetele ning anonüümse ja mittepartnerist sugurakudoonori unikaalse koodi andmetele;

2) teise tervishoiuteenuse osutaja juures doonori sugurakkude loovutamise, sealhulgas anonüümse ja mittepartnerist sugurakudoonori unikaalse koodi andmetele, doonormaterjalist sündinud laste arvule, sugurakudoonori ja doonormaterjalist sündinud lapse pärilike haiguste andmetele, kunstliku viljastamise tagajärjel sündinud lapse sünni- ja surmaandmetele, patsiendi ja sugurakudoonori surmaandmetele ning patsiendi raseduse katkemise ja katkestamise andmetele.“;

7) paragrahvi 59³ lõikes 3 asendatakse tekstiosa „2 ja 2¹“ tekstiosaga „2, 2¹ ja 2⁴“;

8) paragrahvi 59³ lõike 4 punkti 1 täiendatakse pärast sõna „isikuandmetele“ tekstiosaga „, välja arvatud viljatusraviga seotud rakkude ja kudede hankimise, käitlemise ja jälgitavuse andmed ning anonüümse ja mittepartnerist sugurakudoonori unikaalse koodi andmed,“;

9) paragrahvi 59³ lõike 4 punkti 6 täiendatakse pärast sõna „tagasinõuete“ tekstiosaga „ning anonüümse ja mittepartnerist sugurakudoonori unikaalse koodi“;

10) seaduse 5¹. peatükki täiendatakse §-ga 59⁵ järgmises sõnastuses:

„§ 59⁵. Tervise infosüsteemi andmetele juurdepääsu võimaldamise tasu

(1) Tervise infosüsteemi volitatud töötleja, kes haldab tervise infosüsteemi keskandmekogu ja andmeladu (edaspidi käesolevas paragrahvis *volitatud töötleja*), võib ette näha tasu andmete väljastamise või kasutamise eest volitatud töötleja määratud andmetöötluskeskkonnas, kui eesmärgiks on teadusuuringu, sealhulgas arenduse, innovatsiooni ja statistika tegemine.

(2) Töötlemise eesmärgist lähtudes tuleb isikute eraelu kaitseks eelistada andmetöötlust turvalises andmetöötluskeskkonnas ning väljastada andmeid üksnes juhul, kui see on eesmärgi täitmiseks vajalik.

(3) Kui lisaks tervise infosüsteemi andmetele soovitakse teadusuuringus kasutada muid andmeid, toimub andmete ühildamine ja vajaduse korral pseudonüümimine eraldi keskkonnas ning neid andmeid ei säilitata kauem kui konkreetse teadustöö jaoks vajalik, lähtudes andmeväljastusloas kokkulepitust.

(4) Volitatud töötleja lähtub tasu kehtestamisel andmete väljastamise ja kättesaadavaks tegemise kuludest ning kehtestab hinnakirja. Volitatud töötleja avaldab tasude hinnakirja oma veebilehel. Kehtestatud hinnakirjast lähtuvad tasud tasub taotleja riigieelarvesse.

(5) Volitatud töötleja lähtub hinnakirja kehtestamisel järgmistest nõuetest:

1) hinnakirjas määratakse kindlaks tasude ühik- või piirhinnad;

2) võetav tasu põhineb teenuse efektiivsel osutamisel ja on arvestatud põhjendatud kulude alusel;

3) tasu kujunemisel arvestatakse andmekoosseisude mahtu ja taaskasutust.

(6) Volitatud töötleja võib võtta vähendatud tasu:

1) avalik-õiguslikult juriidiliselt isikult või riigiasutuselt;

2) juriidiliselt isikult, kes täidab rahvatervishoiu valdkonna avalikke ülesandeid.

(7) Valdkonna eest vastutav minister võib kehtestada määrusega täpsema tasu suuruse ning selle võtmise tingimused ja korra.“;

11) seadust täiendatakse §-ga 72¹³ järgmises sõnastuses:

„§ 72¹³. Tervise infosüsteemi andmekooseisu ja säilitustähtaegade üleminekusätted

(1) Andmed, mis on kogutud Tervisekassa andmekogusse või retseptikeskusesse enne 2026. aasta 1. oktoobrit, kuuluvad tervise infosüsteemi andmekooseisu ning moodustavad selle andmestiku, mida töödeldakse kooskõlas käesolevas seaduses ja tervise infosüsteemi põhimääruses sätestatuga.

(2) Tervise infosüsteemis enne 2026. aasta 1. oktoobrit koostatud vastavustõendeid säilitatakse kuni 2028. aasta 30. septembrini (kaasa arvatud), kuid mitte kauem kui kaks aastat nende infosüsteemis koostamisest arvates, kui infosüsteemi põhimääruses ei ole sätestatud lühemat tähtaega.“;

12) seadust täiendatakse §-ga 72¹⁴ järgmises sõnastuses:

„§ 72¹⁴. Viljatusraviga seotud rakkude ja kudede hankimise, käitlemise ja jälgitavuse ning anonüümse ja mittepartnerist sugurakudoonori unikaalse koodi andmete esitamise kohustus

Kunstliku viljastamise ja embrüokaitse seaduse § 9 nõuetele vastav eriarstiabi osutaja on kohustatud esitama käesoleva seaduse § 59¹ lõike 4 punktides 12¹ ja 12² nimetatud aktiivsete juhtumite andmed tervise infosüsteemi alates 2028. aasta 1. juulist.“.

§ 2. Inimgeeniuringute seaduse muutmine

Inimgeeniuringute seaduse § 9 lõike 1 punktid 3 ja 5 ning § 45 punkt 17 tunnistatakse kehtetuks.

§ 3. Kunstliku viljastamise ja embrüokaitse seaduse muutmine

Kunstliku viljastamise ja embrüokaitse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 5 lõikest 1 jäetakse välja sõnad „sõltumata tema perekonnaseisust“;

2) paragrahvi 9 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kunstlikku viljastamist võib korraldada eriarstiabi osutaja, kellel on samal ajal:

- 1) sünnitusabi- ja günekoloogiategenuste osutamise tegevusluba;
- 2) rakkude, kudede ja elundite hankimise või käitlemise tegevusluba ning tegevusloal on märgitud vähemalt üks järgmistest kõrvaltingimustest: seemnerakud, munarakud, embrüod.“;

3) paragrahvi 13 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Ühelt anonüümselt või mittepartnerist doonorilt kogutud sugurakkude abil võivad Eestis lapse saada kuni kuus eri naist. Kui ühelt doonorilt kogutud sugurakkude abil on kuus last Eestis juba sündinud või eostatud, ei või sama doonori sugurakke enam teiste naiste kunstlikuks viljastamiseks kasutada.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud piirangut ei kohaldata juhul, kui naine on sama doonori sugurakkudega juba viljatusravi alustanud või sama doonori sugurakkude abil lapse juba sünnitanud.“;

4) paragrahvi 14 tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Eriarstiabi osutaja võib edastada tervise infosüsteemi andmed vastavalt tervishoiuteenuste korraldamise seadusele.“;

5) paragrahvi 14 lõike 1 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

6) paragrahvi 14 lõikes 2 asendatakse sõnad „võib edastada“ sõnaga „edastab“;

7) paragrahvi 17¹ lõike 1 esimeses lauses asendatakse sõnad „või partnerannetusena“ tekstiosaga „, partnerannetusena või mittepartnerannetusena“;

8) paragrahvi 17¹ lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

9) paragrahvi 18 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Abielu lahutamise loetakse mehe või naissoost abikaasa nõusolek enda sugurakkude kasutamiseks, samuti abikaasa nõusolek kunstlikuks viljastamiseks tagasi võetuks.

(2) Naise saab kunstlikult viljastada tema lahutatud abikaasa sugurakkudega, kui lahutatud abikaasa annab selleks uue kirjaliku nõusoleku vastavalt käesoleva seaduse § 17¹ lõikes 1 ja § 17² lõikes 1 sätestatule.“;

10) paragrahv 20 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 20. Naise kunstlik viljastamine pärast partnerannetaja surma

Naise kunstlik viljastamine hiljem kui üks kuu pärast selle partnerannetaja surma, kellelt pärinevad sugurakud, on keelatud.“;

11) paragrahvi 23 lõike 3 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

12) paragrahvi 25 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Spermadoonor võib olla iga täisealine kuni 40-aastane ja munarakudoonor iga täisealine kuni 35-aastane vaimselt ja füüsiliselt terve isik, kes on andnud nõusoleku oma sugurakkude loovutamiseks kunstliku viljastamise tarvis ning sõlminud selleks kirjaliku lepingu. Vanuselist piirangut ei kohaldata, kui sugurakke annetakse partnerannetusena, mittepartnerannetusena või munarakke annetas kunstlikku viljastamist sooviva naise sugulane.“;

13) paragrahvi 27 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kunstlikuks viljastamiseks nõusoleku andnud naisel ja mehel on õigus teada anonüümse doonori järgmisi bioloogilisi ja sotsiaalseid andmeid:

- 1) rahvus;
- 2) nahavärvus;
- 3) haridus;
- 4) perekonnaseis;
- 5) laste olemasolu;
- 6) pikkus;
- 7) kehaehitus;

- 8) juuste värvus;
- 9) silmade värvus;
- 10) veregrupp;
- 11) vanus.“;

14) paragrahvi 28 lõikes 1 asendatakse sõna „perekonnaseisuasutusse“ sõnadega „Tervise Arengu Instituudi poole“;

15) paragrahvi 30 lõikes 1 asendatakse sõnad „seitse aastat“ tekstiosaga „embrüo loomiseks nõusoleku andnud naise 51-aastaseks saamiseni“;

16) seadust täiendatakse §-ga 38¹ järgmises sõnastuses:

„§ 38¹. Embrüo säilitamise tähtaja kohaldamine

(1) Käesoleva seaduse § 30 lõikes 1 sätestatud embrüo säilitamise maksimaalset tähtaega kohaldatakse ka embrüole, mis on külmutatud enne 2026. aasta 1. oktoobrit, juhul kui see ei lühenda embrüo senist säilitamise tähtaega või embrüo omanik on andnud nõusoleku säilitamistähtaega pikendada.

(2) Tervishoiuteenuse osutaja peab isikuid, kelle embrüot säilitatakse, teavitama käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud võimalusest säilitamistähtaega pikendada.“.

§ 4. Liikluskindlustuse seaduse muutmine

Liikluskindlustuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 75 täiendatakse lõikega 7³ järgmises sõnastuses:

„(7³) Kindlustusandjal on kindlustusandja hüvitatava kahju olemasolu ja ulatuse kindlakstegemiseks õigus saada liikluskindlustuse registri kaudu juurdepääs järgmistele tervise infosüsteemis olevatele isikuga seotud andmetele:

- 1) raviarve andmed;
- 2) töövõimetuslehe andmed;|
- 3) retsepti andmed;
- 4) meditsiiniseadme kaardi andmed.“;

2) paragrahvi 75 lõikes 8 asendatakse tekstiosa „ja 7¹“ tekstiosaga „, 7¹ ja 7³“.

§ 5. Ravikindlustuse seaduse muutmine

Ravikindlustuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduses asendatakse läbivalt sõnad „Tervisekassa andmekogu“ sõnadega „tervise infosüsteem“ vastavas käändes;

2) paragrahvi 30 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelu (edaspidi *tervishoiuteenuste loetelu*) kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega Tervisekassa nõukogu ettepanekul.“;

3) paragrahvi 33¹ lõikes 1 asendatakse sõnad „Vabariigi Valitsus“ sõnadega „valdkonna eest vastutav minister“;

4) paragrahvi 46 lõikes 1 ja § 49 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „ravimiseaduse §-s 81 sätestatud retseptikeskuse kaudu“ sõnadega „tervise infosüsteemi“;

5) paragrahvi 49¹ lõikes 2 asendatakse sõna „retseptikeskus“ sõnadega „tervise infosüsteem“ vastavas käändes;

6) paragrahvi 53 täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:

„(6¹) Tervisekassa kontrollib enne ajutise töövõimetuse hüvitise väljamaksmist täitmisregistrist isiku arestimisakte. Arestimisakti olemasolu korral kannab Tervisekassa ajutise töövõimetuse hüvitise vastavalt arestimisaktile arestitud ulatuses üle kohtutäituri ametialasele arvelduskontole.“

§ 6. Ravimiseaduse muutmine

Ravimiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 33 lõikes 1³ asendatakse sõna „retseptikeskuses“ sõnadega „tervise infosüsteemis“;

2) paragrahvi 33 täiendatakse lõikega 1⁹ järgmises sõnastuses:

„(1⁹) Retsepti võib välja kirjutada paberil, kui retsepti väljakirjutamine elektroonilisel kujul ei ole objektiivsetel põhjustel võimalik.“;

3) seaduse 3. peatüki 6. jao pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6. jagu Ravimiregister ja pakendikood“;

4) paragrahvid 81 ja 81¹ tunnistatakse kehtetuks;

5) paragrahvi 99¹⁵ lõikes 8 asendatakse sõnad „Vabariigi Valitsus“ sõnadega „valdkonna eest vastutav minister“;

6) paragrahvi 99²⁰ lõikes 11 asendatakse sõnad „Tervisekassa andmekogusse“ sõnadega „tervise infosüsteemi“.

§ 7. Tervisekassa seaduse muutmine

Tervisekassa seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõike 2 punktis 3 asendatakse sõnad „Tervisekassa andmekogu“ sõnadega „kaasvastutava töötlejana tervise infosüsteemi“;

2) paragrahvi 2 lõiked 2²–2⁴ tunnistatakse kehtetuks;

3) paragrahvi 12 lõike 1 punktist 2 jäetakse välja sõnad „teha Vabariigi Valitsusele ettepanek“;

4) seaduse 4¹. peatükk tunnistatakse kehtetuks.

§ 8. Tervishoiuteenuse osutaja kohustusliku vastutuskindlustuse seaduse muutmine

Tervishoiuteenuse osutaja kohustusliku vastutuskindlustuse seaduse § 21 täiendatakse lõigetega 3¹–3³ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Kindlustusandjal on õigus saada infosüsteemide andmevahetuskihi kaudu tervise infosüsteemist kindlustusandja hüvitatava kahju olemasolu ja ulatuse kindlakstegemiseks järgmisi andmeid:

- 1) raviarve andmed;
- 2) töövõimetuslehe andmed;
- 3) retsepti andmed;
- 4) meditsiiniseadme kaardi andmed.

(3²) Kindlustusandjal on õigus saada infosüsteemide andmevahetuskihi kaudu Eesti Töötukassa andmekogust kindlustusandja töövõimetuslehega seotud täitmise kohustuse olemasolu ja ulatuse kindlakstegemiseks järgmisi andmeid:

- 1) töövõime hindamise ja töövõimetoetust taotleva isiku andmed;
- 2) töövõime hindamisel antud eksperdiarvamuse andmed;
- 3) töövõime hindamise otsuse andmed;
- 4) töövõime hindamise taotluse andmed;
- 5) määratud ja makstud töövõimetoetuse ning teisest riigist töövõimetoetusega samal eesmärgil makstava toetuse, pensioni või muu rahalise hüvitise andmed.

(3³) Käesoleva paragrahvi lõike 3² punktis 2 nimetatud töövõime hindamise eksperdiarvamuses sisalduvaid töövõimetoetuse seaduse § 7 lõikes 4 sätestatud andmeid on õigus töödelda arstiõppe läbinud isikul.“

§ 9. Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse, töötuskindlustuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse ning töövõimetoetuse seaduse muutmise seaduse muutmine

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse, töötuskindlustuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse ning töövõimetoetuse seaduse muutmise seaduse (RT I, 26.06.2025, 29) § 1 punktis 2 asendatakse läbivalt arv „3²“ arvuga „3¹“.

§ 10. Seaduse jõustumine

- (1) Käesolev seadus jõustub 2026. aasta 1. oktoobril.
- (2) Käesoleva seaduse § 5 punktid 2 ja 3 jõustuvad 2027. aasta 1. jaanuaril.
- (3) Käesoleva seaduse § 1 punktid 4–9 ja 12 ning § 3 punkt 4 jõustuvad 2028. aasta 1. jaanuaril.
- (4) Käesoleva seaduse § 3 punktid 5 ja 6 jõustuvad 2028. aasta 1. juulil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn,

2026

Algatab Vabariigi Valitsus 15. juunil 2026. a nr 2-6/26-01216

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)

Heili Tõnisson

Valitsuse nõunik